

کودک، بازی و آموزش

تالیف : مریم باقری

انتشارات مژده آور

باقری، مریم

کودک، بازی و آموزش / تألیف مریم باقری - تهران: مزده آور، ۱۳۸۳

۸۳ ص

ISBN 964-9 5 6 5 2-۰-۵

۶۵۰۰ ریال

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات قیبا.

۱. اسباب بازی . ۲. بازیهای کودکان. الف. عنوان

649 / 55

GV ۱۲۱۸ / ۵ / ۲ ک ۹

۱۸۲۷ - ۸۳ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات مزده آور

نام کتاب: کودک، بازی و آموزش

تألیف: مریم باقری

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۴

تیراژ: ۲۰۰۰

شابک: ۹۶۴-۹۵۶۵۲-۰۰-۵

نشانی: انقلاب، کارگر جنوبی - بعد از روانمهر - کوی سرود پلاک ۱۲۸ واحد ۴

فهرست مطالب

مقدمه: سخنی با پدران و مادران	۱۱
فصل ۱: بازی	۱۵
□ بازی چیست	۱۷
□ ویژگی های بازی کودکان	۱۸
ویژگی جسمانی بازی	۱۸
ویژگی درمانی بازی	۱۸
ویژگی اجتماعی بازی	۱۹
ویژگی آموزشی بازی	۲۰
□ عوامل مؤثر در بازی کودکان	۲۰
سن	۲۰
جنس	۲۱
محیط	۲۲
هوش	۲۲
□ سیر تکاملی مراحل بازی در کودکان	۲۲
مرحله حسی - حرکتی	۲۲
مرحله تخیلی	۲۳
مرحله قانونمند	۲۴
فصل ۲: اسباب بازی	۲۷
□ اسباب بازی چیست	۲۹
□ ویژگی های کاربردی اسباب بازی	۳۰

- ۳۰ کاربرد آموزشی اسباب بازی
- ۳۱ کاربرد تشخیصی اسباب بازی
- ۳۳ کاربرد درمانی اسباب بازی
- ۳۴ ویژگی‌های یک اسباب بازی مناسب
- ۳۵ انتخاب اسباب بازی
- ۳۶ مراحل پیشرفت بازی کودک از تولد تا چهار سالگی

فصل ۳: انواع اسباب بازی ۴۳

- ۴۵ دسته بندی اسباب بازی ها
- اسباب بازی‌های با کاربری از پیش تعیین شده و محدود ۴۵
- اسباب بازی‌های ویژه کودکان خردسال ۴۶
- اسباب بازی‌هایی جهت جلب توجه کودک ۴۸
- اسباب بازی‌هایی جهت ایجاد تحرک و حرکت ۴۹
- اسباب بازی‌هایی جهت تقویت مهارت‌های دستی و هماهنگی چشم و دست ۵۳
- اسباب بازی‌هایی جهت تقویت قدرت تشخیص کودک ۵۵
- اسباب بازی‌هایی جهت تقویت قدرت تکلم و بیان کودک (دومینو - پازل - کارت‌های قصه‌گو و کتاب‌های تصویری) ۵۷
- اسباب بازی‌های با کاربری گسترده و نامحدود ۶۴
- بازی‌های ساختمانی ۶۴
- بازی‌های تصویری ۷۳
- بازی‌های خلاقه ۸۰

سخنی با مادران و پدران

این کتاب برای پدران و مادران و نیز جهت استفاده‌ی مربیان کودکان زیر ۶ سال (پیش دبستانی) تهیه و تنظیم شده است. از آنجایی که والدین اولین آموزگاران کودک خود می‌باشند، وظیفه پدران و مادران است که بهترین و جالب‌ترین روش‌های آموزشی را بیابند تا بتوانند کودک خود را به طور صحیح و متناسب با رشد جسمی و ذهنی او آموزش دهند، او را راهنمایی کنند و به شکل‌گیری مشاهدات و تجربیات کودک کمک نمایند. از این رو آن‌ها باید همانند یک مربی آگاه و ورزیده، مسائل را به زبان کودکانه و با روانی و سادگی و بدون پیچیدگی به او بیاموزند، و در این راه، در برابر ناتوانیهای کودک صبور بوده و توانائیهای او را ستوده و تقویت کنند.

مهم‌ترین نکته در آموزش کودکان این است که به آن‌ها به تناسب میزان رشد جسمی، ذهنی و شخصیتی‌شان آموزش داده شود. کودکان در حد سنی خود آمادگی یادگیری دارند و

در امر آموزش نباید آن‌ها را به اجبار واداشت، آن‌ها را ترساند و یا با سایر کودکان مقایسه کرد. برخوردهایی از نوع گفته شده، ممکن است به احساسات کودکان لطمه زده، آن‌ها را دلسرد کند و در روند آموزش هدف‌دار کودک وقفه ایجاد نماید.

نکته دیگر در آموزش کودکان آن است که فعالیت مورد نظر برای آموزش کودک باید مورد علاقه او باشد. هر کودک از نظر آموزشی، روش خاص خود را دارد. بعضی فعالیت‌ها ممکن است برای یک کودک جالب و برای کودک دیگر خسته کننده باشد. همچنین کسب مهارت در کاری ممکن است برای کودکی آسان و برای کودکی دیگر سخت باشد.

در آموزش کودکان، انتخاب وقت و موقعیت مناسب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. وقتی کودک خسته یا گرسنه است، رغبتی به بازی یا آموزش نخواهد داشت و در نتیجه میزان یادگیری نیز مطلوب نخواهد بود. انتخاب فعالیت مناسب در وقت مناسب، اصلی انکارناپذیر در فرآیند آموزش کودکان است. به عنوان مثال، هنگامی که کودک مشغول بازی است، والدین و مربیان می‌توانند با وارد شدن به بازی او، به آن جنبه آموزشی داده و مانند دوستی خوب به او کمک کنند تا کاری را که شروع کرده به انجام برسانند.

پدران و مادران و مربیان می‌توانند ضمن بازی، علاقه و استعدادهاى کودک را بشناسند و با جهت دادن به بازی،

توانائیهای جسمی و روانی کودک را تقویت کنند. بازی طبیعی ترین وسیله آموزشی کودکان است. کودک از طریق بازی آموزش می بیند، محیط پیرامون خود می شناسد، چیزهای تازه ای کشف می کند، به خاصیت اشیا پی می برد، رفتار دیگران و بزرگترها را تقلید می کند و به افکار خود نظم می دهد.

بازی حس کنجکاوی کودک را تحریک می کند و به او چیزهای تازه ای می آموزد. کودکان ضمن بازی تجارب زیادی بدست می آورند و متوجه بسیاری از مسائل و پدیده های طبیعی می شوند. طبیعت کامل ترین ابزار آموختن را در اختیار کودک قرار داده است. کودک دوست دارد ببیند، بشنود، بچشد، بو کند، لمس کند، حرف بزند، بپرسد، بشناسد و کشف کند. به طور مثال کودک از طریق دیدن و شنیدن و حرف زدن و با تمرین و تکرار و پرسش از محیط پیرامون خود، زبان می آموزد، پدران و مادرانی که با کودک خود از ماه های اول تولد صحبت می کنند، نه تنها فرزندانشان زودتر حرف زدن را آغاز می کنند، بلکه خزانه لغت وسیع تری نیز خواهند داشت. با وجود این، بهتر است که کودکان کلمات، لغات و جملات را از راه طبیعی، به ویژه از طریق بازی های کودکانه بیاموزند.

اگر کودکان در خانه و مهدکودک ها، در زمینه های آموزش و مهارت های یادگیری یاری نشوند، ممکن است حس کنجکاوی و انگیزه ی یادگیری خود را از دست داده، دلسرد

و ناامید شوند. برای تقویت حس کنجکاوی کودک، بایستی از آنچه که در اطراف شماست، بخصوص انتخاب اسباب بازی‌های مناسب، استفاده کنید.

این کتاب شما را یاری می‌کند که با شناخت نیازها و ویژگی‌های روانی کودکان در سنین مختلف، و انتخاب بازی و اسباب بازی‌های مناسب، در پرورش تواناییهای جسمی، فکری و روانی کودک خود و آماده نمودن وی جهت ورود به دوره پیش دبستانی و دبستان، توفیق لازم را بدست آورید.